

Dato 22. januar 2026
Saksnr.: 2026001653-1
Saksbehandler Alena Bohackova
Godkjent av Stein Erik Watne
Harald Eiof Karlsen
Tone Iglebæk

Saksgang
Areal- og miljøutvalget

Møtedato
05.03.2026

Oppheving av lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende - utsending av opphevingsforskriften på høring

Forslag til vedtak

Areal- og miljøutvalget vedtar å sende på høring forslag til forskrift om oppheving av «Forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner, Vest-Agder». Høringsperioden settes til seks uker.

Sammendrag

Kristiansand kommune, sammen med Birkenes, Iveland og Vennesla kommune, foreslår å oppheve felles lokal [Forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner, Vest Agder](#), vedtatt i 2017. Forskriften er vurdert som unødvendig, da nasjonalt regelverk [forurensningsforskriften \(kap. 12 og kap. 13\)](#), nye statlige veiledere og [Vannstandard](#) samlet gir tilstrekkelige rammer for god og forsvarlig forvaltning av mindre avløpsanlegg i dag. Flere henvisninger i forskriften er utdaterte, og det er ikke identifisert særlige lokale forhold som tilsier behov for egen lokal forskrift.

Areal- og miljøutvalget inviteres til å vedta at forslag til forskriften om oppheving av lokal forskrift sendes på høring. Høringsfristen vil bli satt til 6 uker. Kommunen vil gjennom høring innhente innspill om eventuelle virkninger og konsekvenser av at forskriften oppheves og at [Vannstandard](#) tas i bruk i forvaltningen av mindre renseanlegg.

Iveland, Vennesla og Birkenes kommuner har en egen felles høringsprosess om oppheving av samme forskrift grunnet særskilte politiske rutiner. Se høringsbrev om oppheving av lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland og Vennesla kommuner i vedlegg til denne saken.

Alle høringsinnspill vil bli oppsummert og lagt frem for politisk behandling i Kristiansand bystyre. Endelig vedtak om oppheving vil bli kunngjort i Lovdata, og tidspunkt for ikrafttredelse vil fremgå av kunngjøringen.

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Nåværende forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende

Vedlegg 2 - Forslag til forskrift om oppheving av lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende

Vedlegg 3 - Forslag til høringsbrev - oppheving av lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann Kristiansand

Vedlegg 4 - Høringsbrev - oppheving av lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann - Birkenes, Vennesla og Iveland kommuner

Saksutredning

Bakgrunn for saken

[Forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner, Vest Agder](#) ble vedtatt av Kristiansand bystyre 22. juni 2017 og trådte i kraft 1. oktober 2017. Forskriften omfatter selve forskriftsteksten og tilhørende vedlegg, herunder soneinndeling, tekniske bestemmelser og søknadsmaler.

Den lokale forskriften ble innført for å tydeliggjøre krav til etablering og drift av avløpsløsninger, sikre forutsigbarhet og legge til rette for likebehandling i saksbehandlingen knyttet til mindre avløpsanlegg.

Etter 2017 er det utarbeidet nye nasjonale veiledere, og det er innført ny Vannstandard, som samlet sett reduserer behovet for en egen lokal forskrift. Etter en samlet vurdering ønsker alle kommuner forskriften gjelder for, å oppheve forskriften.

Hjemmel for både innføring og oppheving av forskriften er forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensnings av forurensning (forurensningsforskriften) § 12-6, jf. forurensningsloven § 9 (lov 13. mars 1981 nr. 6).

Formkravene for oppheving følger reglene i forvaltningsloven § 37.

Dokumenter som omfattes av forskriften:

- [Lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner](#)
- [Vedlegg 1: Soneinndeling av vannområder](#)
- [Vedlegg 2: Tekniske bestemmelser](#)
- [Vedlegg 3: Søknadskjema](#)
- [Vedlegg A Dokumentasjon nøytral fagkyndig, mal](#)
- [Vedlegg C Dokumentasjon av rensegrad og anlegg, mal](#)
- [Vedlegg D Kart med plassering av anlegg, mal](#)
- [Vedlegg F Oversikt over berørte interesser, mal](#)

Begrunnelse for oppheving

Det er gjennomført en samlet vurdering av gjeldende lokal forskrift og behovet for å opprettholde særskilt lokal regulering på området.

Gjeldende nasjonalt regelverk, herunder [forurensningsforskriften kap. 12 og kap. 13](#), sammen med nye statlige veiledere og [Vannstandard](#) gir i dag tilstrekkelige og faglig solide rammer for forvaltning av mindre avløpsanlegg.

Flere henvisninger i den lokale forskriften er utdaterte, blant annet til VA/Miljø-blad, som nå fases ut og erstattes av [Vannstandard](#). Vannstandard er et nasjonalt veilednings-

og kvalitetssystem utarbeidet av Norsk Vann. Standarden gir oppdaterte og faglig forankrede anbefalinger for planlegging, etablering, dokumentasjon, kontroll og drift av mindre avløpsanlegg. Ved å ta i bruk Vannstandard sikres en mer ensartet, oppdatert og forutsigbar forvaltningspraksis, både for kommunen og for innbyggere og næringsliv. Kristiansand kommune ønsker å ta i bruk vannstandarden i forvaltningen av mindre avløpsanlegg etter at den lokale forskriften er opphevet.

Det er ikke identifisert særlige lokale forhold i Kristiansand som tilsier behov for særskilt lokal regulering gjennom egen forskrift. Eventuelle behov for strengere krav kan fortsatt ivaretas gjennom enkeltvedtak, i tråd med gjeldende regelverk.

Oppheving av forskriften innebærer ikke at tidligere enkeltvedtak mister sin gyldighet. Vedtak fattet med hjemmel i den lokale forskriften vil fortsatt gjelde. Eventuelle endringer må skje gjennom nye, individuelle vedtak.

På bakgrunn av dette er det enighet mellom kommunene om at forskriften bør oppheves uten å erstattes av en ny.

Medvirkning - høring

Areal- og miljøutvalget inviteres til å vedta at forslag til forskriften om oppheving av lokal forskrift sendes på høring. Høringsfristen vil bli satt til seks uker. Kommunen vil gjennom høring innhente innspill om eventuelle virkninger og konsekvenser av at forskriften oppheves og at [Vannstandard](#) tas i bruk i forvaltningen av mindre renseanlegg.

Videre behandling

Alle høringsinnspill vil bli oppsummert og lagt frem for politisk behandling i Kristiansand bystyre. Endelig vedtak om oppheving vil bli kunngjort i Lovdata, og tidspunkt for ikrafttredelse vil fremgå av kunngjøringen.

Vurdering av konsekvenser

Oppheving av lokal forskrift vil forenkle kommunens forvaltning ved at regelverket i større grad baseres direkte på nasjonale bestemmelser og Vannstandard. Dette legger til rette for en mer oversiktlig og ensartet praktisering.

For innbyggere og næringsliv vil kravene til mindre avløpsanlegg fortsatt være tydelige og tilgjengelige gjennom nasjonal forskrift, statlige veiledere og Vannstandard. Oppheving av lokal forskrift reduserer risikoen for motstridende eller uklare krav.

Oppheving av forskriften vurderes ikke å medføre negative miljøkonsekvenser. Nasjonalt regelverk stiller minstekrav til utslipp og miljøbeskyttelse, og kommunen har fortsatt anledning til å stille strengere krav i enkeltvedtak der lokale forhold tilsier dette.

Når det gjelder juridiske forhold, vil enkeltvedtak fattet med hjemmel i gjeldende lokal forskrift fortsatt være gyldige. Eventuelle endringer må skje gjennom nye, individuelle vedtak i tråd med gjeldende regelverk.

Oppheving av forskriften vil ikke ha noen direkte økonomiske konsekvenser av betydning for kommunen eller innbyggerne.

Innføring av Vannstandard vil ha en [årlig kostnad](#) på om lag 50.000 kroner for kommunen. For å kunne benytte Vannstandard må det inngås avtale om deltagelse i Vannstandard med Norsk Vann. Kostnaden vil kunne dekkes av gebyrinntekter knyttet til behandling av utslippstillatelser og tilsyn med private avløpsanlegg. På sikt vil denne kostnaden kunne fordeles mellom enhet for klima og miljø og ingeniørvesenet, dersom VA-norm blir erstattet med Vannstandard.

Vurdering

Kommunedirektøren mener at vurderingen over viser at grunnlaget for å videreføre den lokale forskriften ikke lenger er aktuelt. Gjeldende nasjonalt regelverk vil, sammen med nye statlige veiledere og [Vannstandard](#), gi tilstrekkelige og faglig solide rammer for forvaltning av mindre avløpsanlegg.

Kristiansand kommune har hatt samarbeid med nabokommunene i forhold til å vurdere om lokal forskrift skal oppheves eller videreføres. Nabokommunene har startet på prosess med avvikling.

Kristiansand kommune legger de samme vurderingene til grunn, at det ikke lenger er forhold som er regulert eller som bør reguleres ved den aktuelle lokale forskriften, som tilsier at forskriften bør videreføres eller oppdateres. Kommunen har tilstrekkelig rettslig grunnlag for å utøve en forsvarlig og god forvaltning i samsvar med nasjonale føringer og regelverk.

Kommunedirektøren foreslår at den aktuelle lokale forskriften oppheves og at forvaltningen følger nasjonal standard – Vannstandard i forvaltning av mindre avløpsrenseanlegg etter avviklingen.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

1. Areal- og miljøutvalget vedtar å sende på høring forslag til forskrift om oppheving av «Forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende i Birkenes, Iveland, Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner, Vest-Agder». Høringsperioden settes til seks uker.